

Täysistunto

Maanantai 18.3.2019 klo 12.00—14.31

7. Terveystuolilain 50 § 3 mom. on muutettava

Kansalaisaloite KAA 3/2017 vp

Valiokunnan mietintö StVM 41/2018 vp

Toinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Eduskunta on ensimmäisessä käsittelyssä yhtynyt sosiaali- ja terveystuolilain ehdotukseen kansalaisaloitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Nyt päätetään eduskunnan lausumasta.

Keskustelu

12.54 **Ben Zyskowitz kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä asiassahan on kyse Vaasan sairaalasta, mutta kun tällä on tietty yhteys laajemmin myös sosiaali- ja terveystuolilain ja niiden uudistamiseen, niin arvelin, että puhemies sallii tässä yhteydessä myös pienen sote-puheenvuoron.

Olen tässä salissa lukemattomia kertoja puhunut sen uudistuksen puolesta, jota Sipilän hallitus ajoi. Perusteluna oli tietysti se, että näin kokoomus oli hallitusohjelmassa sopinut pohjaksi ja vielä sitten muun muassa loppusyksystä 2015 yhdessä keskustan kanssa ja perussuomalaisen kanssa täsmentänyt tätä uudistusta. Kun tämä Sipilän hallituksen sote-uudistus ajoi seinään, niin yhteisymmärrys tästä, mikä oli sovittu, purkaantui ja me kokoomuksessa siirryimme alkuperäisempiin ajatuksiimme.

Eli lähdemme siitä, ettei tarvita suurta, valtavaa järjestelmänmuutosta, ja on nähty, että eduskunnassa sellaista hevin ei saada edes läpi. Katsomme, että nykyisen kuntajärjestelmän ja kuntayhtymien pohjalta tulisi sote-palveluita uudistaa keskittyen ennen kaikkea niihin kipupisteisiin, jotka yhdessä tunnistetaan, kuten hoitopaikka, toimimattomat hoitoketjut, riittämätön ennalta ehkäisevä työ lastensuojelussa, vanhustenhoivan ongelmat ja niin edelleen. Uskomme, että kunnat ja kuntayhtymät pyrkivät parhaalla mahdollisella tavalla turvaamaan omien asukkaidensa palvelut, ja uskomme, että sopivilla kannusteilla ja sopivalla tavalla yhteistyöhön kannustaen, tältä pohjalta, päästäisiin eteenpäin. Jo nyt on syntynyt useissa maakunnissa esimerkiksi maakuntien kokoisia kuntayhtymiä, joissa on saman kuntayhtymän piirissä sekä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuolto että sosiaali-toimi. Edelleen lähdemme siitä, että eri osissa maata tarvitaan erilaisia ratkaisuja.

Pitää sanoa, että lähdemme selvästi siitä, että emme, siis kokoomuksessa, halua mitään uutta hallintoa valtion ja kuntien väliin, emme halua uusia poliittikkotoimielimiä, emme halua uusia virkamiehiä, emme halua uusia vaaleja ja ennen kaikkea emme halua uusia veroja. Sen ymmärrän, että demarit haluavat uusia veroja, mutta en mitenkään ymmärrä, miten demarit ovat nyt lähteneet tämmöistä uutta maakuntahallintoa tähän maahan pystyttä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 180/2018 vp

mään, vaikkakin kutsuvat sitä sote-kunnaksi ja keskittäisivät sinne pelkän soten. Kaikki muu, mitä edellä kuvasin, olisi tulossa. Tätä oli tarkoitus kysyä puheenjohtaja Rinteeltä, mutta hän on valitettavasti jo poistunut salista.

12.57 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Oli tietysti ikävää, että Vaasan osalta äänestys meni niin kuin meni, mutta se asia on nyt loppuun käsitelty. Tässä yhteydessä — kun edustaja Zyskowicz avasi tämän sote-keskustelun — siihen on syytä muutama ajatus todeta. Ensinnäkin syy, miksi näin kävi tämän maakunta-sote-uudistuksen osalta, löytyy kyllä sieltä marraskuun alusta 2015, kun siellä Valtioneuvoston linnassa pohdimme sitä, miten tätä asiaa viedään eteenpäin, ja kokoomus vaati laajan valinnanvapauden toteuttamista yhdessä tämän keskustan vaatiman kohtuuttoman laajan maakuntahallintouudistuksen kanssa, eli rinnakkain koko paketti. Se ajoi silloin sellaisille urille, joista ei ollut mahdollisuutta selvittää kunnialla, ja se sitten moneen kertaan perustuslakivaliokunnassa tyrmääntyikin, ja lopputulos on se, mikä nyt on.

Jos olisi edetty alkuperäisen Sipilän hallituksen ohjelman mukaisesti, kolmen portaan mallilla, niin meillä olisi maakunnat ja meillä olisi tämä uudistus pitkällä menossa. Rahoituskuviot olisivat jo melko varmasti hoidettuina ja toteutus pitkällä, ja valinnanvapauttakin olisi saatu jonkin verran lisää tutkimusten, selvitysten ja kokeilujen pohjalta, mahdollisesti, tai ainakin sitä olisi saatavissa. Mutta näin ei käynyt, ja vastuu siitä on tietysti hallituksella, joka teki itse nämä virheet hylätessään ohjelmansa.

Miten tästä eteenpäin? Mielestäni on kaksi vaihtoehtoa:

Voidaan rakentaa esimerkiksi 18 alueen pohjalta alue-sote, ei oteta siihen kaiken maailman muita tehtäviä vaan tehdään sosiaali- ja terveydenhuollon ja ennen kaikkea perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kokoaminen yhteen alueittain, ja näin turvataan integraatio, turvataan palvelut ja vielä mahdollistetaan säästöjen aikaansaaminen tai siis kustannuskehityksen aleneminen. Tähän malliin, jos tehdään alue-sote tällä lailla, on mahdollista myös järjestää vaalit ja rahoitus, siis irti kunnista, ja toisaalta sitten vaalien lisäksi olisi myös tämä aluevero, jolla voitaisiin sitten panna vastuu rahoituksesta samoille, jotka päättävät palveluista.

Toinen vaihtoehto on tietysti edetä tällä vapaaehtoisella kuntayhtymämallilla ja näin rakentaa sitten järjestelmä uusiksi, koota nämä. Tavoitteet toteutuvat pitkälti, mutta ongelmaksi jää se, että tämä jää kuntien taloudelliselle vastuulle, ja kuntien kantokyky ei sitä nykyisellään kestä.

13.00 Simon Elo sin: Arvoisa rouva puhemies! Sote on kuin hieman liikaa miestä väkevämpää nauttinut setä, joka rähjää jokaisissa juhlissa ja jonka kaikki tuntee. Tähän tilanteeseen sote on poliittisesti joutunut, että 15 vuotta on tätä väännetty ja vielääkään ei valmista ole tullut. Sinänsä kiitän edustaja Zyskowiczia rehellisyydestä, hän kertoi, mikä on ollut neuvottelutilanne, mikä on ollut heidän puolueensa linja ja mikä se linja on nyt. Tosin täytyy samaan hengenvetoon sanoa, että Zyskowiczin puheenvuoro todistaa sen, että se kompromissiesitys, mitä hallitus yhdessä edisti ja eduskunnassa vei eteen päin, ei ollut mikään kokoomuksen malli, kuten tästä saimme kuulla, vaikka demareista joskus muutakin on väitetty.

Se, mitä nyt pitäisi tehdä kaikkein tärkeimpänä, on oppia siitä, mitä tässä 15 vuoden aikana on tehty. Kyllä minun käsitykseni pari vuotta perustuslakivaliokunnassakin istuneena on, että aika ahdas on se tulkinta, mistä mikään sote-malli voi läpi mennä. Se on kaik-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 180/2018 vp

kein keskeisintä, että malli olisi sellainen, joka voidaan lopulta myös oikeasti maaliin viedä, eli se tarvitsee kaikkien puolueiden sitoutumista, ja on huomattava tämä kaikki aikaisempi valmistelu ja otettava se huomioon. Toisaalta toimivia terveystalvueluita, kuten neuvoloita ja erikoissairaanhoidoa, ei ole syytä lähteä kauheasti rikkomaan, sekin on tässä opittu.

Olen edustaja Zyskoviczin kanssa eri mieltä sosiaali- ja terveystalvueluiden järjestämisestä: sen olisi syytä olla kuntia suuremmilla alueilla, joissa valtaa käyttävät nimenomaan vaaleilla valitut päättäjät. Mitä tulee sitten tähän valinnanvapauteen, niin yksityiset toimijat terveystalvuelu- ja sosiaalitilvuelussa ovat tarpeellinen osa kyllä, mutta nimenomaan julkinen isäntänä, yksityinen renkinä — maltillista valinnanvapauden lisäämistä esimerkiksi palveluteleiden käytön lisäämisellä ja henkilökohtaisella budjetoinnilla. Sote-alueiden verotusoikeuskin olisi selvitettävä, sitä harkittava, mutta niin, että kokonaisveroaste ei sen takia nousisi.

Espoolaisena kansanedustajana ja kaupunginvaltuutettuna tietysti merkittävä kysymys on Uudenmaan, Helsingin asema. Kyllä tässä olisi harkittava erillisratkaisua näin väkirikkaan alueen osalta, se on aivan selvää, mutta edelleen korostan sitä, että tämä perustuslain tulkinta on sen verran ahdas, että mikä tahansa malli esitetään, niin kyllä minun ensimmäinen kysymykseni kansalaisenakin olisi se, että jos 15 vuoteen ei ole tällaista saatu tehtyä, niin mikä uskottavuus on nyt millään puolueella — kaikki eduskuntapuolueet ovat tässä olleet mukana — esittää, että kyllä nyt tämä malli on se, joka varmasti menee läpi. Me tarvitsemme sitä parlamentaarista yhteistyötä nyt, ja siksi olen harmissani siitä, että vaikka tällaista esitettiin, että jo ennen vaaleja istuttaisiiin alas ja katsottaisiin näitä suuria linjoja, niin esimerkiksi sosiaalitidemokraattien Sanna Marin tämän tyrmäsi. Ihmettelen, miksi.

13.03 Ben Zyskovicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kankaanniemi asiallisesti kuvaili edessä olevia vaihtoehtoja ja haasteita. Minun mielestäni yksi merkittävä oppi tämän vaalikauden ja myös viime vaalikauden sote-uudistussytyksistä on se, että nykyisillä perustuslain tiukoilla tulkinnoilla — jotka siis minun mielestäni ovat liian tiukkoja, perustuslakivaliokunta ja sen asiantuntijat viime kädessä tietysti nämä raamit asettavat — on erittäin vaikeata saada isoa järjestelmämuutosta läpi.

Esimerkiksi kun tässä edustaja Kankaanniemi totesi, että saataisiin rahoitus irti kunnista — se tulisi ilmeisesti valtion kautta — saataisiin maakuntavaalit, tulisi maakuntaverot, niin kyllä kysyn, onnistuisiko tulevakaan hallitus näillä elementeillä tekemään sellaisen, kuitenkin tämän maan historian suurimman hallintoremontin — jota se merkitsisi — joka perustuslakivaliokunnassa tulkittaisiin perustuslain mukaiseksi. Nämä perustuslain tulkinnat ovat mielestäni menneet aivan liian tiukoiksi. Pitää muistaa, että kyse on nimenomaan tulkinnasta, eihän perustuslaki itsessään tietysti sano mitään, ei sanaakaan maakunnista, ei sanaakaan maakuntien rahoituksesta, ei sanaakaan asiakassuunnitelmista ja niin edelleen, näistä asioita, joihin kaadettiin useampi perustuslakivaliokunnassa esillä ollut sote- ja maakuntaudistusmalli.

Jälkimmäisessä mallissa, minkä edustaja Kankaanniemi toi esiin, siinä, että lähdetäisiin nykypohjalta kehittämään, hän näki sen ison ongelman, että kunnilla ei ole rahaa. Tämähän on totta, ja itse ajattelin, että se taloudellinen ongelma, joka kunnilla on sote-palvelujen järjestämisessä, olisi juuri ajamassa kuntia läheisempään yhteistyöhön, kuntayhtymiin muiden kuntien kanssa. Rehelligesti pitää sanoa, että eihän sekään malli, mitä me Sipilän hallituksen tukena ajoimme, olisi tuonut uutta rahaa tähän kokonaisuuteen, päinvas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 180/2018 vp

toin, tavoitteenahan oli ja on edelleenkin se, että kustannusten kasvua pystytään hillitsemään. Edustaja Elo mielestäni hyvin toi esiin sen valinnanvapausajattelun, joka tällä hetkellä on keskiössä.

Kun demareista kukaan ei ole paikalla ja vihreistä heidän sote-asiantuntijansa, edustaja Alanko-Kahiluoto, on paikalla, niin on pakko kysyä vihreiltä, missä vaiheessa te oletteinnostuneet tästä maakuntahallinnosta. Te olette julkistaneet omia oppejanne, joiden mukaan maakuntahallinto pitää saada: uutta hallintoa, uusia poliittikkotoimielimiä, uusia vaa-
leja, uusia veroja. Milloinkas vihreät ovat näistä innostuneet?

13.06 Reijo Hongisto sin: Arvoisa rouva puhemies! Kun tätä kansalaisaloitetta käsiteltiin eduskunnan sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnassa, valiokunnassa oli alansa ammattilainen, vaasalaissyntyinen tohtori Pekka Puska. Minä ainakin arvostan edustaja, tohtori Puskan lääketieteellisen asiantuntemuksen todella korkealle. Saamani tiedon mukaan nimenomaan edustaja, tohtori Puska oli valiokunnassa vaikuttanut hyvin voimakkaasti siihen, että valiokunnassa päädyttiin jättämään ponsi. Pongin on kirjoitettu: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tarkastelee vielä Vaasan keskussairaalan asemaa laajan päivystyksen sairaalana osana sosiaali- ja terveystieteiden kokonaisuutta.”

Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat! Minä kyllä ymmärrän tämän asian niin, että ponsi velvoittaa seuraavaa hallitusta, ja kun asiaa perjantaina käsiteltiin, niin ainakin minulle, ja uskon, että Vaasan vaalipiirin kansanedustajille ja erityisesti rannikon ihmisille, tämä on valtavan iso asia. Tällä asialla on valtava merkitys, ja hämmästelinkin sitä, että se tuotiin eduskuntaan äänestykseen tilanteessa, jossa meillä ei ole edes niin sanottua varsinaista hallitusta vaan on toimitusministeristö, ja kun asiaa käsitellään, niin minun ymmärrykseni mukaan ei tähän riitä pelkästään tämän kansalaisaloitteen hyväksyminen tai hylkääminen, vaan siihen liittyy muutamia lakeja. Ja minun käsitykseni mukaan olisi huomattavasti parempi, että kun näitä lakeja valiokunnissa pohdiskellaan ja mietitään, tulevatko ne voimaan vai eivätkö ne tule, niin vasta siinä vaiheessa sitten, kun myöskin nämä lait on saatu lausunnolle ja mietinnölle tuolla valiokunnissa, asia olisi päätettäväksi valmis ja kypsä.

Näin ollen mielestäni tämä ponsi on erinomainen, koska tämä velvoittaa seuraavaa hallitusta ottamaan tämän asian esille tilanteessa, jossa meillä on todellakin maassa istuva hallitus, joka kykenee tekemään myöskin isoja ratkaisuja. Siinä vaiheessa sitten, kun asiaa ratkaistaan kokonaisuutena, mietitään nämä lakimuutokset ja myöskin sitten tämän Vaasan sairaalan kohtalo. Minä olen luottavainen, että ne, jotka täällä sitten seuraavalla kaudella salissa istuvatkaan ja jotka ovatkaan hallituksessa, noudattavat tätä tämän nykyisen eduskunnan jättämää pontta. Se on ikään kuin perintö, joka velvoittaa seuraavaa eduskuntaa ja seuraavaa hallitusta toimimaan tässä meille pohjalaisille tärkeässä asiassa. — Kiitoksia.

13.09 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Tässä on nyt syntynyt tämän soten kaatumisen myötä tällainen pienoinen huutokauppa, kella minkäkinlainen malli on tarjota seuraavalle hallituskaudelle. Perussuomalaiset eivät ole lyöneet mitään tiukkaa mallia kiinni, vaan olemme valmiit arvioimaan tilannetta ja ottamaan tarkkaan huomioon tämän, mitä perustuslakivaliokunta on lausunut eri yhteyksissä tämän asiakokonaisuuden osalta.

Olen edustaja Zyskoviczin kanssa kyllä pitkälti samaa mieltä, että tämä perustuslakivaliokunnan tulkinta — se on siis perustuslain tulkintaa, eikä sieltä kirjainta löydy siihen selkeästi — on tavattoman ahdas, ja siitäkin pitää pystyä ja uskaltaa sanoa, että voisi olla tar-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 180/2018 vp

peen harkita, onko järjenkäyttö mahdollista myös perustuslain asettamissa raameissa. Vaikka syvästi kunnioitan perustuslakia ja pidän sitä ihmisten etujen, oikeuksien puolustajana ja se on tärkeä lähtökohta, niin kun yksityinen etu ja yhteinen etu saattavat jossakin tilanteessa törmätä toisiinsa, joutuu miettimään, ainako sen yhteisen edun pitää taipua yksilön edun edessä. Eli meillä on hyvin individualistinen perustuslaki tältä osin.

Mutta mitä siis tulee jatkoon, niin esitin tuossa äskeisessä puheenvuorossani ne kaksi mallia. Eli uskoisin, että meille käy siltä pohjalta, mitä on valmisteltu, missä on paljon valmistelutyötä tehty, aluemalli. Koko maakunta-nimi voitaisiin kyllä hylätä. Eiväthän nämä alueet, mitä on nytkin ollut 18, vastaa enää niitä perinteisiä maakuntia. Ei Suomessa niitä niin paljon ole koskaan ollutkaan. Puhutaan esimerkiksi alueista, ja se olisi kauhean kätevä: Pirkanmaan alue ja Keski-Suomen alue ja niin edelleen. Siellä tavoitteena tulee olla, että on ihmisille tärkeille ja taloudellisesti tavattoman tärkeille asioille päättäjät, jotka kansa on suoraan valinnut. Ja koska kansan valitsemat päättäjät päättävät palveluista, niin heillä kyllä pitäisi olla myös rahoitusvastuu, ja sitä kautta tämä aluevero voisi olla tavoitteena, ehkä vähän pitemmällä aikavälillä mutta kuitenkin.

Eli vaalit ja vero, mutta veroaste ei toki meidänkään mielestä saisi nousta, vaikka kyllä se taitaa vähitellen nousta, kun ajatellaan nyt esimerkiksi tätä vanhuskysymystä, mikä meillä on nyt jo ongelmissa ja missä tarpeet vain kasvavat. Näitä tämmöisiä kasvupalvelutehtäviä ei tähän kannata nyt tulevalla kaudella sotkea. Ja alueitten erilaisuus on syytä ottaa huomioon.

13.12 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kankaanniemen puheenvuoron johdosta totean aluksi, että kyllä aika monta vuotta saadaan taas odottaa näihin kipupisteisiin tarttumista, jos todellakin lähdetään luomaan kuntien ja valtion väliin uutta hallintoa, jossa on vaalit, jossa on uudet elimet ja jossa on verot. Ja onko meillä todellakin aikaa sitten ensi vaalikaudella, keitä täällä silloin onkaan, ensin, tiedä, kolme vuotta viilata näitä asioita ja sitten yrittää saada se vielä eduskunnasta läpi? Itse lähtisin siitä, että nämä kipupisteet — esimerkiksi hoitoon pääsy, sen ongelmat eri kunnissa ja eri puolilla maata, samoin toimimattomat hoitoketjut, vanhushoivan erittäin räikeät ilmi tulleet laiminlyönnit, siihen liittyvä kuntien riittämätön valvonta ja niin edelleen — ovat sellaisia, että niihin pitäisi kyllä tarttua aika pian, tai hyvinkin pian, ja sen takia lähteminen liikkeelle nimenomaan nykyiseltä pohjalta olisi mielestäni perustellumpaa.

Täällä ei ollut demareista ketään paikalla eikä valitettavasti taida olla nytkään. Olisin todellakin halunnut esimerkiksi puheenjohtaja Rinteeltä kuulla, että kun täällä salissa sosiaalidemokraatit, kuten esimerkiksi edustaja Paatero ja edustaja Kiljunen ja muut demareiden sote-asiantuntijat, ovat erittäin lämpimästi puhuneet esimerkiksi Eksoten mallin puolesta ja kun kokoomus nyt sitten ajaa tätä, että lähdetään nykyiseltä pohjalta kuntien ja kuntayhtymien ja mahdollisten tulevien maakunnan kokoisten kuntayhtymien mukaan etenemään, niin miten onkaan niin käynyt, että demarit ovat kokonaan hylänneet tämän aikaisemmin kehumansa mallin ja ajavat nytten uutta hallintoa ja uusia poliittikkotoimielimiä ja uusia vaaleja ja uusia veroja. Totta kai minäkin olen tässä kantani muuttanut, mutta olen perustellut sen sillä, että kun asioista on sovittu tässä hallituksessa yhdessä, niin kuin kompromisseihin aina kuuluu, niin sitten, kun kompromissit on tehty, siihen kuuluu, että niitä puolustetaan yhdessä, sitä yhteisesti sovittua. Mutta demaritan ovat täysin vapaita päättämään omasta mallistaan, kun eivät ole olleet tekemässä mitään yhteistä kompromissia muiden puolueiden kanssa. Sama koskee vähän vihreitä. Edustaja Alanko-Kahiluoto, vaikka

Pöytäkirjan asiakohta PTK 180/2018 vp

on paikalla, ei vastannut kysymykseeni, että missä vaiheessa vihreät ovat ihastuneet tähän maakuntahallintoon. Jos ette siihen halua vastata, niin vastatkaa edes siihen, miksette kuuntele omia parhaita asiantuntijoitanne, joita istuu esimerkiksi Helsingin kaupunginvaltuustossa, Helsingin kaupungin pormestaristossa, Tampereella, Turussa ja muissa kaupungeissa. Olen ymmärtänyt, että siellä vihreät sote-asiantuntijat, esimerkiksi Sanna Vesikansa, Helsingin apulaispormestari, ovat tiukasti vastustamassa sitä uutta maakuntahallintoa, jota te nyt olette ajamassa.

13.15 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Zyskowicz, niin kuin moni muukin, puhuu aina uuden hallinnontason luomisesta, kun puhutaan tästä alueellisesta hallinnosta. Minusta se ei ole aivan näin, rehellisesti kun puhutaan. Esimerkiksi otan nyt oman maakuntani Keski-Suomen: Siellä on 23 kuntaa. Siellä on yksi sairaanhoitopiiri, johon ne kaikki kunnat kuuluvat. Siinä jo on yksi aluehallinnon taso. Sitten on maakunnan liitto, johon samat 23 kuntaa kuuluvat. Sitten Keski-Suomi on jakautunut seitsemään perusterveydenhuollon alueeseen, joista kaksi taitaa olla itsenäisiä kuntia ja sitten 21 kuntaa on eri tavoin yhteistyössä — on yhteistoiminta-alueita, on kuntayhtymiä, on liikelaitoskuntayhtymä ja on sopimuksia. Eli tällainen hallintomalli meillä on, ja ne ovat kaikki itsenäisiä juridisia henkilöitä. Esimerkiksi näillä seitsemällä perusterveydenhuollon yksiköllä kaikilla on johtaja, kaikilla on johtava lääkäri, kaikilla on muut hammaspuolen ja muut toiminnot, joilla on omat johtajansa, oma byrokratiansa, omat tilinsä ja omat valtuustonsa ja niin edelleen.

Laskin, että jos tämä maakunta-sote olisi toteutunut tämän hallituksen esityksen mukaan, Keski-Suomesta olisi 31 hallintoelintä lakkautettu ja niiden esittelevät virkamiehet olisi voitu lakkauttaa tai siirtää ja olisi tullut yksi ainoa organisaatio, jolla on yksi johtaja, yksi valtuusto, yksi hallitus ja kolme neljä lautakuntaa. Näillä kaikilla nykyisillä on nämä organisaatiot olemassa, ja tieto ei kulje näitten välillä, koska ne ovat eri juridisia henkilöitä, ei voida käyttää hyväksi lääkäreitä joustavasti, kun he ovat eri työnantajan palveluksessa, ei muuta henkilöstöä, ei tiloja, ei laitteita, ei hankintoja, ja palveluintegraatio ei toteudu, kun kaikki ovat erillään.

Tässä mielessä sanoisin, että on äärimmäisen järkevää koota alueittain erityisesti erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon palvelut yhteen. Se on sitten eri asia, otetaanko sinne sosiaalipuolelta esimerkiksi vanhustenhuolto. En ole ihan varma, onko se viisasta ottaa, mutta voi olla, ja paikallisesti voitaisiin päättää. Lastensuojelu olisi ehkä syytä ottaa, koska se on yksittäiselle kunnalle tavattoman raskas — kun kunnassa on vähän niitä tapauksia, ne päätökset ovat vaikeita tehdä, kun asiantuntemus on riittämätöntä ja niin edelleen. Mutta sitten näitä kasvupalveluita, joista jo aikaisemmin mainitsin ja jotka nyt ovat lähinnä elyillä, nyt ei kannata tähän sotkea, vaan kannattaa viedä tämä kaikkein suurin haaste eli terveydenhuolto yhteen, ja mahdollisimman pian. Eikä se niin vaikeata ole — tehty on töitä valtavasti kaikissa maakunnissa.

13.18 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! En aikoon käyttää puheenvuoroa, mutta edustaja Kankaanniemen innoittamana pari sanaa sanon kuitenkin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kentässä on käyty rajua keskustelua, minne pitäisi järjestelmää kehittää. Se on selvä asia, että uudelle vuosituhannelle on tämänkin porukan päästävää, siis terveydenhuollon suunnittelijoiden ja niiden, jotka siellä tekevät töitä. Kaikki tekevät hyvää työtä tänä päivänä, mutta järjestelmiä pitää rohjeta uudistaa. Ei se ole niiden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 180/2018 vp

työterveysihmisten tai sairaanhoitajien tai lääkäreiden vika, että meillä on tämä järjestelmä. Meidän poliitikkojen pitää päästä omista päätöksissämme sille tasolle, että uudistamme rohkeasti.

Näissä uusissa malleissa, joista tässä on nyt viime viikkoina sotien kaatumisen jälkeen käyty julkisuudessa keskustelua, olen ihmetellyt, kun on tullut uutta kuntamallia sun mitä. Kaikenlaisia malleja sinkoilee ilmassa, niin ettei oikein pysy mukana enää, mikä tässä on systeemi. Mutta ihmetellyt olen sitä, että kukaan ei ole... Niin kuin edustaja Kankaanniemi analysoi aivan oivallisesti tätä tilannetta, meillä on valtava määrä byrokratiaa tähän ympärille rakennettu ja jos me rakennamme vielä yhden uuden tason tähän, niin sehän tarkoittaa lisää virkamiehiä, yhä enemmän hallintolääkäreitä, yhä enemmän suunnittelijoita, yhä enemmän koordinaattoreita ja vaikka mitä ja sitten yhä vähemmän ihmisiä, jotka tekevät oikeasti työtä siellä sairaiden ja vanhusten keskuudessa. Eli tämä järjestelmähän, tämä uudistus, mitä nyt jo työnsä lopettanut hallitus esitti, lähti siitä, että kaikki muu vanha byrokratia puretaan pois. Mutta mitä tässä esityksiä olen nyt viime päivien aikana kuullut, kaikissa esityksissä on yhteinen nimittäjä: ne ovat rakentamassa taas yhtä hallintoporrasta lisää. Eihän tämmöisellä kansakunnalla, 5 miljoonan kansakunnalla, voi olla 15 miljoonan ihmisen hallintoa. Kyllä meidän byrokratiaa on purettava ja rajulla kädellä, että ne tekevät kätet ovat siellä, missä olla pitää, eli niitä sairaita ihmisiä hoitamassa, vanhuksia hoitamassa, lapsia hoitamassa ja niin edelleen. Se on se iso juttu, joka tässä on jäänyt huomaamatta. Kun suunnitellaan näitä sote-kuntamalleja — millä nimellä niitä kukin puolue onkaan suunnitnut antaa julkisuuteen viime päivien keskusteluissa — toivoisin, että oltaisiin realistisia ja tunnustettaisiin se tosiasia, että [Puhemies koputtaa] jos me emme byrokratiaa rupea pikkuhiljaa purkamaan, niin meillä alkaa olla tilanne semmoinen, kuten eräässä valtiossa aikanaan, että kaikki pelasi tavattoman hyvin, hallinto varsinkin, mutta kovin moni muu ei sitten pelannutkaan. Elikkä keskitytään olennaiseen ja lopetetaan turhanaikainen byrokratian rakentaminen. Se ei tätä maata aikanaan nostanut suosta eikä tule tekemään sitä tulevaisuudessakaan.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta pysyi ensimmäisessä käsittelyssä tekemässään päätöksessä kansalaisaloitteen KAA 3/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen. Asian käsittely päättyi.